

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 131/16

Møtedato: 29.09.2016

Dato: 09.09.2016

Arkivsaknr: 2016/9781

Revisjon av standardavtale om opptak til ph.d. – utdanning ved Universitetet i Bergen

---

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §5-6:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-20-862>

Saken gjelder:

Opptak til UiBs ph.d.- utdanning formaliseres ved at det inngås en ph.d.- avtale. Det er behov for en revidering av standardavtalen som brukes som utgangspunkt for alle ph.d.- avtalene UiB inngår. Forslaget til ny avtalemal er en oppdatering til gjeldende praksis og ph.d.- forskrift og inneholder ikke materielle endringer.

Bakgrunn:

I UiBs forskrift til graden ph.d. §5-6 er det uttalt at standardavtalen fastsettes av universitetsstyret. Forslag til revidert standardavtale legges derfor fram for universitetsstyret for godkjenning. Det er gjort redaksjonelle endringer og tatt inn enkelte avsnitt som ikke står i dagens avtalemal, men den nye malen følger dagens praksis og de bestemmelser som er fastsatt av universitetsstyret i ph.d.- forskriften.

Det er behov for å gjøre endringer i ph.d.-forskriften og en revisjon av forskriften vil bli lagt fram for styret på et senere tidspunkt. Det er naturlig å vurdere delegasjon av kompetansen til å fastsette standardavtalen når forskriften skal revideres.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner ny standardavtale om opptak til ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

09.09.2016/Silje Nerheim/Kristin Egset Kjøde/Heidi A. Espedal
Vedlegg:
Utkast til avtale om opptak til ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen

AVTALE OM OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING VED

UNIVERSITETET I BERGEN (UIB)

INNLEDNING

Avtalen inneholder vilkår for opptak til ph.d. - utdanningen ved UiB og er utformet i samsvar med de lover og forskrifter som berører ph.d.-utdanningen, se særlig lov om universiteter og høyskoler med forskrifter, forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen og forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, samt de utfyllende bestemmelsene som gjelder til enhver tid. Videre bygger avtalen på annet lov- og regelverk, herunder tjenestemannsloven med forskrifter, forvaltningsloven, åndsverksloven og patentloven, og i tillegg nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR).

Avtalen består av tre deler:

Del A, Generell del, skal inngås for alle kandidater som er tatt opp til en ph.d.-utdanning ved UiB. Avtaleparter i del A er ph.d.-kandidaten og UiB ved fakultet og institutt eller grunnenhet.

Del B, Avtale om faglig veiledning i ph.d.-utdanningen, skal inngås for alle kandidater som er tatt opp. Avtaleparter i del B er ph.d.-kandidaten, veiledere og grunnenhet/institutt. Avtalens del B inngås for alle veilederforholdene.

Del C, Avtale mellom ekstern part og universitetet eller høgskolen om gjennomføring av ph.d.-utdanning, skal inngås for de kandidatene som har ekstern arbeidsgiver. Avtalen kan også brukes for kandidater som har arbeidsplass ved annet institutt/fakultet/senter ved institusjonen enn det kandidaten er tilknyttet gjennom opptaksavtalens del A. Dersom en kandidat er tilknyttet to eller flere institusjoner, skal det inngås avtale for hver av de eksterne partene. For Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. skal det i tillegg inngås en særskilt samarbeidsavtale.

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D-UTDANNING

DEL A: GENERELL DEL

§ 1 FORMÅL

Avtalen gjelder kandidater som gjennom enkeltvedtak er tatt opp til en ph.d.-utdanning ved UiB. Avtalen har som formål å sikre gjennomføring av ph.d.-utdanningen og regulere partenes rettigheter og plikter innenfor rammen av lover, forskrifter og opptaksvedtaket.

§ 2 OPPTAKSVEDTAKET

Avtalen er inngått mellom ph.d.-kandidaten, heretter "kandidaten", og UiB ved fakultet og institutt eller grunnenhet:

Navn på kandidaten:

---

er tatt opp til ph.d.-program ved UiB ved

Fakultet: _____

Grunnenhet/institutt: _____

§ 3 AVTALENS VARIGHET

Avtalen gjelder fra (finansieringsstart) _____ til (finansieringslutt) _____

Avtaleperioden forlenges automatisk for permisjoner som er hjemlet i lov, i hovedtariffavtalen eller i hovedavtalen for statsansatte.

Avtalen kan i særlige tilfeller avsluttes før avtalt tid, jf. Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-5.

§ 4 OPPLÆRINGSDELEN OG AVHANDLINGEN

Kandidaten skal i avtaleperioden gjennomføre en opplæringsdel og et forskningsarbeid. Ph.d.-utdanningen skal lede fram til en avhandling med arbeidstittel:

Grunnlaget for ph.d.-utdanningen fremgår av opptaksvedtaket, de kravene som er gitt i eller i medhold av Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, godkjent prosjektbeskrivelse og plan for opplæringsdelen.

Det er anledning til å gjøre endringer i kandidatens prosjektbeskrivelse eller plan for opplæringsdelen, såfremt det ikke er tale om så store endringer at avtalen her ikke lenger gir et reelt bilde av partsforholdet, finansieringen, innholdet og fremdriften i forskningsprosjektet, eller andre vesentlige forhold. I så fall kan institusjonen kreve at avtalen opphører eller erstattes av en ny avtale. Andre, mindre vesentlige endringer kan gjøres uten å endre avtalen her. Slike endringer skal dokumenteres skriftlig og skal oppbevares på en slik måte at tilknytningen til avtalen her er klar og entydig.

Endringer som nevnt i forrige avsnitt, skal forelegges leder for grunnenheten/instituttet for skriftlig godkjenning.

§ 5 VEILEDNING

Kandidaten har rett og plikt til veiledning i avtaleperioden. Det skal inngås en egen veiledningsavtale mellom kandidaten, veilederne og instituttet/grunnenheten. Veiledningsavtalen følger i avtalens del B.

§ 6 FINANSIERING OG TILSETTING

Finansiering og tilsetting reguleres i egen avtale. Kandidater tilsatt ved UiB skal sikres arbeidsplass ved grunnenhet hvis ikke annet er avtalt i denne avtalen og gjengitt i merknadsfeltet. For kandidater som ikke er tilsatt ved UiB reguleres arbeidsplass i avtalens del C.

Hvis kandidaten har pliktarbeid reguleres dette etter arbeidsavtalen. Kandidater tilsatt ved UiB har residentplikt hvis ikke annet er avtalt i denne avtalen og gjengitt i merknadsfeltet.

§ 7 INFRASTRUKTUR

Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur til disposisjon for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur, tas av fakultetet.

Andre særlige vilkår: _____

§ 8 IMMATERIELLE RETTIGHETER til RESULTAT OG PUBLISERING

Det som går fram i det følgende, kan ikke forstås i strid med åndsverkloven av 12.05.1961 eller dens forskrifter.

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Kandidaten har rett til å publisere eventuelle oppfinnelser på de vilkårene som går fram av arbeidstakeroppfinnelseslovens § 6, 3. ledd. Publiseringsretten gjelder tilsvarende for veilederen, dersom oppfinnelsen er gjort i fellesskap og kandidatens eller tredjeparts rett ikke er til hinder for det. Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en ph.d.-avhandling, med unntak av en forhåndsavtalt utsettelse, for at en eventuell ekstern part kan ta stilling til patentering, jf. Avtalens del C, § 7.

UTKAST TIL AVTALE OM OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING VED
UNIVERSITETET I BERGEN (UIB) Oppdatert 24.06.2016

Ved offentliggjøring eller publisering av avhandlingen skal UiB krediteres dersom UiB har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for kandidatens medvirkning til det offentliggjorte eller publiserte arbeidet.

Ellers gjelder også Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen.

§ 9 ETIKK OG REDELIGHET I BRUKEN AV FORSKNINGSRESULTATER, FORSKNINGSDATA M.V.

All bruk av resultater, data etc. skal være i samsvar med lov, gjeldende etiske retningslinjer, inngåtte avtaler, vilkår fastsatt av forskningsetiske komiteer og andre kompetente organer, og ellers god forskningsskikk.

For resultater som ikke, eller ikke alene, reguleres av opphavsretsreglene, vises til lovgivningen på vedkommende område.

§ 10 INFORMASJONSPLIKT OG OPPFØLGINGSANSVAR

Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. I tillegg skal kandidaten hvert år levere skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene legges fram for godkjenning for det organ som fakultetet utpeker.

Partene plikter å gi hverandre løpende informasjon om alle forhold av betydning for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Partene plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre forsinket eller manglende gjennomføring.

§ 11 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Denne avtalen er inngått innenfor rammene av de til enhver tid gjeldende regler for ph.d.-utdanningen.

§ 12 SIGNATUR

Signatur kandidat .....

Dato .....

Signatur grunnenhet/institutt (instituttleder) .....

Dato .....

Signatur fakultet (dekan) .....

Dato .....

MERKNADSFELT, DEL A

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING

DEL B: AVTALE OM FAGLIG VEILEDNING FOR PH.D. KANDIDATER VED UIB

§ 1 FORMÅL

Denne avtalen gjelder veiledning av ph.d.-prosjekt med arbeidstittel som fremkommer av avtalens del A og faglig oppfølging i ph.d.-utdanningen. Avtalen fastsetter partenes rettigheter og plikter vedrørende veiledning i avtaleperioden.

§ 2 AVTALENS PARTER

Avtalens parter er kandidaten, veiledere, institutt/grunnenhet og fakultet

Oppnevnt hovedveileder i avtaleperioden er:

Navn: _____

Fra grunnenhet/institusjon: _____

Oppnevnte medveiledere i avtaleperioden er:

Navn: _____

Fra grunnenhet/institusjon: _____

Eventuelt ytterligere medveiledere og/eller mentorer: _____

_____

Veiledere skal være kjent med avtalens del A og del C der denne brukes.

§ 3 GRUNNLAG FOR UTDANNINGEN

Til grunn for veiledningen ligger prosjektbeskrivelse og plan for opplæringsdelen som beskrevet i del A.

§ 4 RAPPORTERINGS- OG INFORMASJONSPLIKT

Kandidaten og hovedveilederen plikter å holde hverandre løpende informert om alle forhold av betydning for veiledningen. Se nærmere om partenes retter og plikter i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 6.

Kandidaten og hovedveilederen plikter å levere framdriftsrapporter i samsvar med det som er bestemt i avtalens del A.

§ 5 PLIKTER VED GJENNOMFØRING AV VEILEDNINGEN

Veilederen skal

- gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstilling
- drøfte og vurdere hypoteser og metoder
- gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag (bibliotek, arkiv, etc.)
- drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen (disposisjon, språklig form, dokumentasjon m. v.)
- holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til den planlagte framdriften
- hjelpe med å føre kandidaten inn i relevante vitenskapelige miljøer
- drøfte resultater og tolkningen av disse
- gi veiledning i faglig formidling
- gi veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen

Kandidaten skal

- legge fram utkast til deler av avhandlingen etter avtale med veilederen, og i samsvar med prosjektbeskrivelsen. Deler av avhandlingen kan legges fram i sammenheng med seminar.
- gjennomføre opplæringsdelen i samsvar med framdriftsplanen
- etterleve forskningsetiske prinsipper som gjelder for fagområdet

§ 6 SKIFTE AV VEILEDER

Kandidaten og veilederen kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veilederen kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt, se Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 6-4.

Hvis kandidaten eller veilederen finner at den andre parten ikke etterlever sine forpliktelser plikter den parten som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser, å ta dette opp med den andre parten. Kandidaten og veilederen skal i fellesskap søke å finne en løsning på den situasjonen som er oppstått. Fakultetet skal om nødvendig bistå.

Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan kandidaten eller veilederen be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal stiles til fakultetet, men sendes via grunnenheten. Beslutningen om å løse kandidaten og veilederen fra veilederavtalen tas av fakultetet. I forbindelse med slikt vedtak skal fakultetet påse at ph.d.-kandidaten inngår veilederavtale med ny veileder. Eventuelle eksterne parter skal informeres om forhold som nevnt i paragrafen her.

§ 7 TVISTER

Twister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter i henhold til denne avtalen kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet.

Dersom vedkommende organ fatter enkeltvedtak i saken, kan vedtaket påklages til nærmeste overordnede organ.

§ 9 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Denne avtalen (del B) er inngått innenfor rammene av gjeldende regler og retningslinjer for ph.d.-
utdanning, herunder Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen.

§ 10 SIGNATUR

Signatur kandidat .....

Dato .....

Signatur grunnenhet/institutt (instituttleder) .....

Dato .....

Signatur fakultet (dekan) .....

Dato .....

Signatur hovedveileder .....

Dato .....

Signatur medveileder .....

Dato .....

Evt signatur ytterligere medveiledere .....

Dato .....

ENDRINGER AV AVTALEN, DEL B

Følgende endringer er inntatt i avtalen:

Signatur kandidat .....
.....

Dato .....
.....

Signatur grunnenhet/institutt (instituttleder) .....
.....

Dato .....
.....

Signatur fakultet (dekan) .....
.....

Dato .....
.....

Signatur hovedveileder .....
.....

Dato .....
.....

Signatur medveileder .....
.....

Dato .....
.....

Evt signatur ytterligere medveiledere .....
.....

Dato .....
.....

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING

DEL C: AVTALE MELLOM EKSTERN INSTITUSJON OG UIB OM GJENNOMFØRING AV PH.D.-UTDANNING

For nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. skal det i tillegg inngås særskilt samarbeidsavtale.

§ 1 AVTALENS PARTER

Det er inngått en avtale for hver ekstern part, jf. nedenfor. I hver av disse avtalene er UiB part.

Denne avtale er inngått mellom:

UiB og

(heretter kalt kandidaten) og

(heretter kalt ekstern part)

Ekstern part er kjent med avtalens del A og del B og Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen.

§ 2 AVTALENS FORMÅL OG VARIGHET

Denne avtalen har som mål å sikre at kandidaten har tilfredsstillende arbeidsbetingelser for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Avtalen fastsetter partenes rettigheter og plikter i avtaleperioden.

Kandidatens avhandling har arbeidstittelen:

Avtalen opphører å gjelde hvis ph.d.-utdanningen frivillig eller tvungent avsluttes før avtalt tid. Hver av partene skal i slike tilfeller søke en ordnet avvikling av sine forpliktelser i forhold til de andre partene.

§ 3 PARTENES SAMARBEID

Partene forplikter seg til å samarbeide nært om å bidra til gjennomføringen av ph.d.-utdanning som nevnt. Partene plikter å holde hverandre informert om alle forhold av betydning for gjennomføringen. Partene skal så tidlig som mulig informere hverandre om forhold som kan påvirke gjennomføringen av avtalen. Partene plikter å samarbeide aktivt for å finne løsninger på de problemene som måtte oppstå.

§ 4 PARTENES RETTIGHETER OG PLIKTER NÅR KANDIDATEN ER TILSATT HOS EKSTERN PART

Kandidatens arbeidsgiver: _____

for perioden fra _____ til _____

Kandidaten skal i avtaleperioden ha arbeidsplass ved:

_____
_____

I tillegg til lønn kommer driftskostnader til følgende formål:

_____

UiB og eksternt part inngår ved behov avtale om finansiering av ekstra midler til utstyr og drift.

§ 5 INFRASTRUKTUR

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av ph.d.-utdanningen, jf. § 7 i avtalens Del A. UiB skal i samråd med eksternt part avgjøre hva som er nødvendig infrastruktur og hvordan den skal finansieres. Den institusjonen/enheten hvor kandidaten har sin arbeidsplass, er ansvarlig for å oppfylle forpliktelsene på dette området.

§ 6 IMMATERIELLE RETTIGHETER OG PUBLISERING

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Dersom ph.d.-avhandlingen består av en artikkelsamling og et sammendrag, vil kandidaten alene ha opphavsretten til de deler som er resultatet av vedkommendes selvstendige skapende innsats. Artikler skrevet av flere uten at det er mulig å skille den enkeltes bidrag ut som eget verk, vil være fellesverk. For slike artikler har forfatterne i fellesskap opphavsrett.

De deler av doktorgradsavhandlingen som kandidaten alene har opphavsrett til, samt andre faglitterære verk som er resultat av arbeidet med avhandlingen og som kandidaten alene har opphavsrett til, kan vederlagsfritt benyttes ved fremstilling av kopier til bruk i den eksterne parts virksomhet. Det samme skal gjelde fremføring av verkene for den eksterne parts ansatte (og eventuelt studenter, hvis den eksterne part er en undervisningsinstitusjon) i forbindelse med den eksterne parts vanlige virksomhet. Ved slik bruk av kandidatens publiserte avhandling skal kandidaten navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

Dersom kandidaten under utførelsen av avhandlingen gjør en patenterbar oppfinnelse, skal skriftlig melding om oppfinnelsen gis, uten unødig opphold, til den av partene kandidaten har inngått tilsetningsavtale med, i samsvar med lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere, av 17.04.70, § 5. Den andre institusjonsparten skal ha kopi til orientering.

UiB har rett til vederlagsfri utnyttelse av forskningsresultat i forsknings- og undervisningsøyemed.

For øvrig kan partene, på forhånd eller på annen måte, avtale å overdra rettighetene til kommersiell utnyttelse av oppfinnelsen til eksternt part. Slik avtale skal arkiveres sammen med avtalen her.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering slik at ekstern part kan ta stilling til patentering/kommersialisering. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av doktorgradsavhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved offentliggjøring eller publisering av avhandlingen skal UiB krediteres der UiB har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for kandidatens medvirkning til det offentliggjorte eller publiserte arbeidet. Det samme gjelder for ekstern part, dersom også denne har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag. Normalt vil både kandidatens arbeidsgiver og den gradsgivende institusjonen anses å ha gitt slikt nødvendig og vesentlig bidrag. Også andre institusjoner/virksomheter kan anses å ha gitt slike bidrag.

§ 7 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Partene kan ved skriftlig tilleggsavtale foreta endringer eller tilføyelser i denne avtale. Tvist om forståelsen av denne avtale skal søkes løst ved forhandlinger.

§ 8 SIGNATUR

Signatur kandidat .....

Dato .....

Signatur fakultet (dekan) .....

Dato .....

Signatur ekstern part .....

Dato .....

ENDRINGER AV AVTALEN, DEL C

Følgende endringer er tatt inn i avtalen:
